

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 469/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Líška & Partners s.r.o., Brezová 10, Košice, proti postupu Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach v konaní vedenom pod ČVS:KRP-50/OVK-KE-2006 a postupu Okresnej prokuratúry Košice I v bližšie neoznačenom konaní takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „vyšetrovateľ“) v označenom konaní a postupom okresnej prokuratúry v bližšie neoznačenom konaní. Súčasne navrhuje priznať mu finančné zadosťučinenie 20 000 eur a náhradu trov konania

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa ČVS: KUJP-93/OVVK-2003 z 21. októbra 2003 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre trestné činy krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a) a ods. 4 a 5 a Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku (ďalej len „TZ“) a trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 TZ spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 TZ. Uznesením vyšetrovateľa ČVS: OUJP-1090/10-K2-2003 z 24. novembra 2003 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie za trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. b) TZ.

3. Uznesením z 15. apríla 2005 bola vec sťažovateľa a ďalšieho spolupáchatel'a vylúčená na samostatné konanie z dôvodu, že orgánom činným v trestnom konaní sa nepodarilo vypátrať ich

pobyt, keďže sa mali zdržiavať na neznámom mieste. Z dôvodu neprítomnosti sťažovateľa, po ktorom bolo vyhlásené pátranie a súdom vydaný príkaz na zatknutie, bolo trestné stíhanie uznesením z 28. septembra 2005 prerušené. Uznesením z 12. júla 2006 bola vec sťažovateľa opätovne vylúčená na samostatné konanie. Dňa 11. septembra 2006 bolo trestné stíhanie voči sťažovateľovi prerušené.

4. Sťažovateľ sa 2. decembra 2009 dostavil pred vyšetrovateľa pre účely vypočutia a toho istého dňa bol vypočutý aj sudcom Okresného súdu Košice I, ktorý zrušil príkaz na zatknutie a sťažovateľ bol vzatý do väzby. Z tej bol rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach zo 14. decembra 2009 prepustený. Pretože dôvod na prerušenie trestného stíhania pominul, bolo uznesením z 2. decembra 2009 vo veci pokračované.

5. Sťažovateľ podaním z 26. septembra 2023 podal návrh na zastavenie trestného stíhania. Jeho návrh bol „zo strany dozorujúceho prokurátora vyhodnotený“ tak, že ten nariadil vo veci doplniť dokazovanie opätovným výsluchom sťažovateľa a ďalších svedkov. Sťažovateľ bol 2. januára 2024 vyšetrovateľom vypočutý, pričom však využil svoje právo nevypovedať.

6. Podľa sťažovateľa v zmysle vzneseného obvinenia mu stále hrozí trest odňatia slobody, pretože trestné konanie voči nemu nie je právoplatne skončené, pričom stále sa koná prípravné konanie. Konanie tak pred orgánmi činnými v trestnom konaní trvá viac ako 20 rokov, počas ktorých je sťažovateľ stále obvinený. Akcentuje, že v danej kauze nešlo o skutkovo a právne náročnú vec. Je stíhaný za skutky, ktoré mali byť dokonané v roku 2003. Trestné stíhanie sťažovateľa bolo opakovane prerušované z dôvodov na strane orgánov činných v trestnom konaní, a to najmä pre neprítomnosť rôznych svedkov. Sťažovateľ svojím správaním nespôsobil priťahy v napadnutom konaní, vždy bol súčinný. S poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva je toho názoru, že došlo k porušeniu jeho označených práv.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom vyšetrovateľa:

8. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09,

I. ÚS 480/2013). Rovnako by opačný záver znamenal popretie významu podústavného práva pri ochrane základných práv (napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 666/2023).

9. Ochrana ústavnosti nemôže byť splnená len prijatím ústavy a vytvorením ústavného súdu. Je predovšetkým úlohou podústavného práva aplikovaného orgánmi verejnej moci. Podústavné právo vytvára nielen orgány verejnej moci s ich osobitými právomocami, ale aj množstvo hmotnoprávných a procesnoprávných konštrukcií a inštitútov, ktorých súhrn vytvára právne prostriedky na ochranu základných práv. Preto podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Za právny prostriedok podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde pritom nemožno považovať len zákonom upravený procesný opravný prostriedok (napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 345/2023).

10. Postup vyšetrovateľa pri úkonoch podľa Trestného poriadku podlieha dozoru prokuratúry tak, ako to vyplýva z § 230 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého dozor nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní vykonáva prokurátor. Dozor prokurátora v prípravnom konaní sa vykonáva nielen z úradnej moci (*ex officio*), ale aj na základe osobitného návrhu tak, ako to vyplýva z § 210 Trestného poriadku, podľa ktorého obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní s tým, že prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť. Preto je v právomoci prokurátora preskúmať akýkoľvek postup vyšetrovateľa v trestnom konaní a vyjadriť sa k tomu, či bol v súlade so zákonom. Táto právomoc prokurátora je však obmedzená subjektmi, ktoré sa ho môžu domáhať. Sťažovateľ mal v danej veci procesné postavenie obvineného, a preto mu nič nebránilo v tom, aby sa odstránenia porušenia svojich práv postupom vyšetrovateľa domáhal postupom podľa § 210 Trestného poriadku (porovnaj III. ÚS 455/2022, I. ÚS 605/2023). Využitie tohto prostriedku nápravy v ústavnej sťažnosti a jej prílohách netvrdil, tým menej preukázal.

11. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou uzatvára, že sťažovateľ v rozsahu tejto sťažnostnej námietky nevyužil právny prostriedok, ktorý mu v okolnostiach prípadu priznáva účinná právna úprava (Trestný poriadok). Preto je ústavná sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému postupu vyšetrovateľa podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola v predmetnej časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

II.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresnej prokuratúry:

12. Ústavný súd podotýka, že rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, je v rovine referenčných ustanovení tvorený čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom k porušeniu uvedených referenčných ustanovení malo s poukazom na petit ústavnej sťažnosti dôjsť postupom vyšetrovateľa a postupom okresnej prokuratúry. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv postupom okresnej prokuratúry nemožno považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľom formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), ktorý nezodpovedá zákonným požiadavkám. Sťažovateľ navrhuje vysloviť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresnej prokuratúry bez toho, aby

jednoznačne (t. j. spisovou značkou) identifikoval ním namietaný postup okresnej prokuratúry, ktorým mali byť porušené jeho práva.

13. Okrem už uvedeného dôvodu opodstatňujúceho odmietnutie ústavnej sťažnosti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí ústavný súd zároveň vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho práv (v petite jednoznačne neidentifikovaným) postupom okresnej prokuratúry konštatuje, že sťažovateľ taktiež riadne neodôvodnil svoju ústavnú sťažnosť, odôvodnenie sťažnosti vo vzťahu k postupu okresnej prokuratúry je strohé a nepresvedčivé.

14. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v časti namietaného porušenia označených práv postupom okresnej prokuratúry nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu